

Heide [VERTELT]

www.heidevertelt.be

338

5 juli 2026

*Wij wensen onze lezers een
aangename
Vlaamse Feestdag*

De Cambus (deel 1)

Een zomers verhaal past ongetwijfeld deze periode, zeker als het gaat over onze parel, de “Kalmthoutse Heide”, en we terug kunnen gaan in de tijd. Lang geleden stond er midden in de heide de Cambus met moeder Ké als voornaamste uitbaatster. Rond de “Cambus” is al heel wat geschreven maar sommige verhalen blijven verrassen. Oud-schooldirecteur Hugo Picavet bundelde in 1996 verhalen die hij had gekregen van Ward Jacobs, de Ward was een beetje de “dorpsfilosoof van den Heuvel”. Het geeft onze lezers een idee hoe het eraan toe ging in de Cambus midden in de hei. We maken ook kennis met de naaste, betrokken, familieleden van Ward Jacobs. In twee delen brengen wij in deze vakantieperiode het verhaal over de Cambus, deze week deel één.

De komst van “den ijsbeer”

Over de Cambus praten en moeder Ké vergeten, dat zou ongeveer gelijk staan als te zeggen $1+1=3$. Ja, wat was dat eigenlijk de Cambus? Het hoofddoel bleek wel een onderdak en toevluchtsoord te zijn, voor mensen die in die tijd de Vossenbergh hebben weggeladen. Deze “heuvel” hebben ze, met een daartoe

HEIDE VERTELT VZW - WANDELZOEKTOCHT:
“LEER JE DORP KENNEN”

VAN 4 JULI TOT EN MET 13 SEPTEMBER

DEELNAME GRATIS
€ 1000 aan prijzen

Formulieren af te halen bij:

- Café Sandy
- Café 't Centrum
- Eetstation
- Visit Kalmthout
- Dagbladhandel Pelckmans-Bouckaert

Heide Vertelt vzw

gelegd spoor, naar Antwerpen gevoerd. En daar moet het Centraal station en de bermen tot aan Antwerpen-Dam op rusten. Deze, in de twintig meter hoge duin, moet zowat het monument geweest zijn van de Kalmthoutse heide. Ouderen beweren dan men van boven op zijn kruin, bij heldere hemel, de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Antwerpen kon zien en tegelijk nog zeven torens van omliggende dorpen.

als ge daar de kiekens hoorde kakelen, dan waart je al te laat om de eieren te rapen

En daar moet ongeveer 150 man gewerkt hebben, om deze natuurbonk een kopje kleiner te maken. Daartussen waren veel mensen die van ver kwamen en in de Cambus bleven overnachten. Het moet eigenlijk een oude toonzaal geweest zijn van de tentoonstelling in Antwerpen van 1870. Hier werd ze dan omgebouwd met britsen tot slaapgelegenheid en werd er ook voor wat eten gezorgd. Een zuster van moeder Ké, tante Thille zoals ik ze altijd gekend heb, betaalde hier 's zaterdags het werkvolk uit voor de firma die zavel vervoerde. Ze klaarde daar nog andere noodzakelijke klusjes ook. Zij was later met haar man Sus van Tilborg (de Vergist noemde ze hem in Putte) de bouwer van "Hotel de Kroon" in Heide. Moeder Ké verving tante Thille al eens en reed dikwijls met paard en kar om het nodige geld te halen voor uitbetaling. Ja, er waren toen ook al overvallers, want ze werd eens overvallen bij deze karwei. Maar met de steel van haar zweep, dreef ze de overvaller van haar kar de heide in.

Kameraad van iedereen die daar werkte was ook de jeneverfles. Er moeten daar kuipen jenever gedronken zijn. Ja, dat was de enige troost voor al die arme dutsen. Wat ellende meer of minder, daar kwam het toen niet op aan. Later dan, als de werken gedaan waren, stond die zaal daar. Wat moest er nu mee aangevangen worden. Dan vatte Tere Smitz, de man van moeder Ké, het plan op om er een herberg van te maken en voor de rest een woonhuis. Of hij de Cambus

ooit gekregen of gekocht heeft, heb ik nooit geweten. Hij huurde van de gemeente Kalmthout de nodige grond, ongeveer 1 ha voor de prijs van 1 frank, en voor de duur van honderd jaar. Met dit akkoord, dat hij of zijn nakomelingen er ooit weg gingen, ze nooit meer terug mochten komen.

Verhuizen was voor hem en moeder Ké één van de gewoonste dingen, want dat had ze al 25 maal gedaan. Daar kon ze uren over vertellen. Wat mij het meest is bijgebleven is, als ze zegde dat ze op de Zandvlietse heide gewoond had. Daar woonden toen niets dan stropers, strandjutters, garnaalvaarders, smokkelaars en bedelaars van beroep. Ze zegde *"als ge daar de kiekens hoorde kakelen, dan waart je al te laat om de eieren te rapen, dan waren ze er al mee de pist in"*.

De wet "van de Velde" was daar op de heide blijkbaar nog niet doorgedrongen.

Tere Smitz (*dan ijsbeer noemde ze hem*), dit kwam om dat hij 365 dagen van een jaar in 't ven ging baden en zich ging wassen, al dan niet met een bijl om 't ijs kapot te slaan bij hevige vorst. Hij was eigenlijk een geneutraliseerde Duitser, komende van Trier. Moeder Ké was zijn tweede vrouw. Hij had ook kinderen van zijn eerste huwelijk, maar die heb ik nooit gekend. Dit was ook wel één van de redenen waarom hij naar de Cambus kwam. Hij had zich borg gesteld voor één van die kinderen en die ging failliet. En zo werd hij van een gegoede burger ineens een arm mens en moest hij zijn twee eigendommen, het Rozenberghof en 't Nestje, die nog bestaan, verkopen. Hij had nog drie kleine kinderen van zijn tweede huwelijk, namelijk mijn moeder, tante Dagmar en nonkel Ben, en wilde voor hen een goed bestaan opbouwen. Hij werkte 35 jaar bij 't Belgisch leger als verbeteraar aan wapens en deed ook een paar uitvindingen in die zin. Als op pensioengestelde, kwam hij naar de Cambus. Hij was ook een flink stuk ouder dan moeder Ké. Meer dan twee meter lang en een stuk boven de 130 kgr. wegende. Maar zo geweldig hij er uit zag, met zijn lange baard, zoveel zachter was hij van aard en gulheid. Nu, daar genoeg over, en terug naar de Cambus.

Er werden daar kamers van gemaakt en een gelagzaal. Het werd er dus een herberg en logementshuis. Wat de verblijfplaatsen aanging, hier kwamen al gauw veel meer liefhebbers als vrijstaande kamers. In die tijd had de heide nog veel aantrek van kunstschilders. Menige schilders hebben dan ook hun intrek daar gehad. Ze werden door moeder Ké behandeld en vertroeteld als haar eigen kinderen. Ook natuurvrienden en natuurbonken, als Jan van Mirlo, Oscar Delannoit, medestichter van Natuur en Stedeschoon en voorvechter voor het behoud van de heide. Schilders als Roel, Roels, Franz De Vadder, Emiel Meyers, Ceulemans, Frans Van Tongerloo, Roodhoofd, Albert Temming en nog vele anderen, deden regelmatig hun intrede of kwamen ten huize. Boswachters, heren jagers als Strijbos, Martaugin, Meurisse, Bosmans en nog vele anderen, kwamen met hun drijvers, meestal jonge kerels van 't dorp, 's middags hun boterhammen en een schotel soep van moeder Ké nuttigen.

Peer De Bondt, boswachter en schaapsherder, was daar ook een dagelijkse klant. En de borrels liepen tussen zijn lange baard, zachtjes binnen als in een niet te vullen put. De wet "*van de Velde*" was daar op de heide blijkbaar nog niet doorgedrongen, niettegenstaande men er toch een paar maal controle kreeg van de accijnzen. Maar de flessen zaten veilig tussen de loze wanden verborgen. De van dienst zijnde fles lag aan een lange koord gebonden, als een slapende vis op de bodem van de regenbak. Men kon ze ook van ver zien komen, er stonden toen nog praktisch geen bomen op de heide. In de zomer was de bevoorrading nog niet zo een probleem, dan kon men met paard en kar tot aan de Cambus komen. 's Winters en in het nat seizoen, was dit wel moeilijker. Dan werd het een eind op de heide gebracht, vandaar met een paard met lederen zakken aan, naar de Cambus gebracht.

De briefdragers kwamen gewoonlijk maar één- of tweemaal per week, al naar gelang het weer en de belangrijkheid van de briefwisseling. Het was meer dan een half uur gaan van 't laatste huis op de Heuvel naar de Cambus. De gebroeders Lenen, Fons Ansoms en Peerke Van Eeckelen konden daar over meepraten. Hun brood bakten ze zelf in een door hen zelfgemaakte oven, met hout gestookt natuurlijk. Een paar geiten zorgden voor melk en een paar zwijnen voor 't nodige vlees. Met veel kunst en vliegwerk hadden ze een hofke aangelegd en daar kweekten ze groenten. De limonade die geschonken werd, maakten ze ook zelf. Hout voor 't vuur vonden ze in de aanpalende bossen en ook een soort turf (klot noemden ze die) staken ze uit een heuvel (de klotberg). Moeder Ké, die daar al gauw weduwe werd bleef alzo met haar drie kinderen op de heide achter. Maar ja, ze stond haar man wel!

(wordt volgende week vervolgd)

Lijn 12: verbinding naar Rotterdam

Op deze foto kan u het tweede stationsgebouw van voormalig station Moerdijk AR met aanlegstijger voor boten naar Dordrecht en Rotterdam zien.

De overtocht met de stoomboot van Moerdijk naar Rotterdam duurde in die tijd (de periode tussen 1855 en 1872) ongeveer **tweeënhalf uur**.

Als je de gehele reis bekeek vanaf de opening van de lijn in 1855, was je wel even onderweg:

- **De treinrit** van Antwerpen naar Moerdijk duurde ruim **3 uur**.
- **De aansluitende stoomboot** voer in **2,5 uur** via Dordrecht naar Rotterdam.

Inclusief de tijd die nodig was voor het overstappen en het inladen van de bagage van de trein naar de boot, was een reiziger tussen Antwerpen en Rotterdam in totaal zo'n **6 uur** onderweg.

Aan deze bootverbinding kwam op 1 januari 1872 een einde toen de eerste (en destijds indrukwekkende) Moerdijkbrug voor het treinverkeer werd geopend. Vanaf dat moment kon de trein in één keer doorrijden.

(Bijdrage van Paul Witters)

Buurtkoffie in Dennendael!

Opnieuw buurtkoffie in Dennendael op dinsdag 7 juli om 14u. Deze maal is er Rina Franken te gast. Zij komt een voordracht geven rond het begrip “onderscheid”, hoe we dat filosofisch kunnen ontleden, is de vraag? Rina is inmiddels een vertrouwd gezicht tijdens de buurtkoffie, een dame waarop men altijd kan rekenen voor een interessante middag. Iedereen dus welkom in het Ernest Albert Kunsthuis, Hortensiadreef 31.

Erelijst van het avondcriterium in Kalmthout

We kregen een vraag of wij wisten wie er ooit in Kalmthout het avondcriterium voor beroepsrenners had gewonnen? Eerst even vertellen dat dit niet éénmaal maar vijfmaal plaats had. Het startte in 1966 onder impuls van het ACW met de grote medewerking van het gemeentebestuur. Het werd telkens verreden op een gesloten omloop: Kapellensteenweg, Kerkeneind, Driehoekstraat, Foxemaatstraat en zo terug naar de Kapellensteenweg met aankomst ter hoogte van de garage Van Trier (nu is daar Colruyt). Het trok jaarlijks een massa volk aan, met z'n allen naar het "Kerkeneind" was de boodschap!

Uiteraard zijn wij in het bezit van de erelijst, trouwens je vindt hierover heel wat meer terug in het boek *"de Kalmthoutse Gouden sportgeschiedenis"*, uitgegeven door de gemeentelijke sportraad in 2022. Ook in *"Heide vertelt"*, nummer 19, dd. 8 juni 2020, schreven wij hier al over.

Foto: Peter Post na zijn loopbaan

De erelijst:

1966: 1. Peter Post (NL), 2. Jos Boons, 3. Frans Brands
1967: 1. Ward Sels, 2. Staf De Smet, 3. Gino Van Dromme
1968: 1. Graham Web (GB) 2. Walter Boucquet, 3. Kees Haest (NL)
1969: 1. Peter Post (NL), 2. René Pijnen (NL), 3. Rini Wagtmans (NL)
1970: 1. Noël Van Clooster, 2. Georges Pintens, 3. Rini Wagtmans (NL)

Nieuwe cyberfraude: AI vervalst facturen in je mailbox

Met behulp van een speciale AI-tool wijzigen oplichters het rekeningnummer op een echte factuur nadat die in je mailbox is beland. Ze halen de pdf-factuur uit je mail en vervangen de bijlage door een vervalste versie, volledig identiek, op het rekeningnummer en de gestructureerde mededeling na.

De nieuwe werkwijze is eigenlijk dezelfde als de klassieke factuurfraude. Daarbij halen oplichters met een plakstok enveloppen uit de rode brievenbussen van Bpost, passen ze het rekeningnummer op de factuur aan en steken ze het aangepaste document daarna weer in een propere envelop. Alleen gebeurt dat nu in je e-mailbox.

Tip voor de burger: Controleer altijd het rekeningnummer op een factuur rechtstreeks bij de afzender, zeker als het nummer afwijkt van wat je gewend bent. Bel de leverancier op via een gekend nummer, niet via contactgegevens uit de mail zelf.

Wil je internetfraude melden? Ga naar de website Safeonweb op het adres:

<https://www.safeonweb.be/nl/eerste-hulp>;

Alle tips om veilig te surfen vind je hier: <https://www.safeonweb.be/nl/veilig-internetten>. Kijk ook eens naar de site van CPA: <https://www.cyberpreventie.be/>

In het café “Den open Heerd”

Op de Statieplein in Heide,
was nen winkel fijn en net,
maar in juli '56, werd alles eruit gezet
May en Wiske, die twee vrouwen,
wilden stammenée gaan houwen.
Dat kwam op lak grote K...uis,
och wat hadden ze toch den trac

Refrein:

In t Cafe den open heerd,
wordt er dikwijls 'nen beet verteerd,
in den heerd, de open heerd,
Wiske staat achter den toog,

(tekst geschreven door May Dale, wijze La pansé)

en houdt alles goed in 't oog ,
als ze tijd heeft, als ze tijd heeft,
tapt ze bier met nen schonen smile
Maarr si..., als 't vat af is, wordt ze kwaad,
schie met een vitesse op straat
laat ze deur, laat ze deur
dat ze seffens een vat aanslaat.
Stralend komt ze uit den kelder
't haar vol bier, de ogen helder
nou maar tappen, nou maar tappen
mannen drinkt olle pint eens uit!

La, la, la,
la,la, la,

30 jaar Vulpia

Als toenmalige wijkagent herinnert ondergetekende nog dat Luc Van Moerzeke in 1996 het “Eikenhof” overnam van de Nederlander Fred Ossendarp en het tehuis kort nadien Beukenhof ging noemen. Het was het vroegere huis van Dokter Guy Vercraeye dat toen al enkele jaren was ingericht als woonzorgcentrum voor een 32-tal bejaarden.

Ondertussen is dit 30 jaar geleden en dat werd deze week gevierd in Beukenhof. Kort na de overname in 1996 volgde al een flinke uitbreiding en deze uitbreidingen zette zich altijd maar verder. Nu 30 jaar later hoort Beukenhof tot een groep van 46 woon- en verzorgcentra onder de naam “Vulpia. Vulpia, is het Latijnse woord voor “behulpzame vos”.

Het was de voorbije week feest in alle 46 instellingen. In Kalmthout, de bakermat, werd ook een stevig feestje gevierd. De bewoners, familie en medewerkers, plaatsten een dansje begeleid door de muziek van Dj. Eric Anthonissen. Hij draaide vanuit zijn retrokarvaan herkenbare hits van vroeger en nu, bij een stralende zon. De bewoners die niet mee naar buiten konden genoten op hun kamer van radio Vulpia, op die manier namen zij mee deel aan de festiviteiten.

Woensdagavond was er een vervolg voor de medewerkers in zaal 't Centrum. Tijdens de afterworkparty konden zij zich ontspannen en gelijktijdig genieten van de legendarische wedstrijd die de Rode Duivels ten beste gaven!

Beukenhof biedt vandaag verzorging aan voor 163 bewoners. De leiding in het Beukenhof is nu in handen van de huidige directeur Frederik De Baets, maar na 30 jaar is het nog altijd Luc Van Moerzeke die de overkoepelde groep Vulpia lijdt.

Proficiat aan de jarige!

Uit de oude doos

Op deze luchtfoto zien we de vestiging van "Plastilit", zoals ze er destijds was in op de Kapellensteenweg en de achterliggende gronden van het vroegere geleeg.

Op deze ruimte zijn er nu het Willy Vandersteenplein en omliggende straten gekomen.

Plastilit startte in 1957, het was aanvankelijk een familiebedrijf dat in Heide startte door de familie Van Roy. Er waren in het gezin Van Roy vier dochters. Alle

vier de schoonzonen stapte mee in de firma van vader Van Roy en runden de firma verder: Jef Linders, Walter Balemans, Paul Renier en Erich Scheibenstock. In de gloriejaren verschaftte de firma werk aan heel wat mensen uit de streek.

In 1996 werd de locatie op de Kapellensteenweg opgegeven en verhuisde het bedrijf naar de industriezone Bosduin. Ondertussen was het bedrijf al een paar maal van eigenaar veranderd om uiteindelijk in 2012 in handen te komen van de groep Wienerberger. Als we de berichten in de pers volgen bestaat de mogelijkheid dat de groep Wienerberger de vestiging in Kalmthout tegen het einde van dit jaar gaat sluiten. Momenteel werken er nog een 40-tal mensen.

Heide vertelt is een uitgave van
de VZW Heide vertelt.
Redactie: Heidestatiestraat 58/1
2920 Kalmthout
0477/22.24.81
www.heidevertelt.be

